

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ พวงเจริญ. 2550. ผลของรำข้าวเหนียวคำ ต่อการผลิตแอนติบอดี และการดูดซึมชาตุเหล็กในลูกสุกรheyam. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 40-45.
- จักรกฤษณ์ ขันทอง. 2550. ความหลากหลายทางพันธุกรรมของคุณภาพเมล็ดในข้าวเหนียวคำพันธุ์พื้นเมือง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 44-47.
- จักรพงษ์ ไพบูลย์. 2542. “อนุมูลอิสระ และสารต่อต้านอนุมูลอิสระ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaiclinic.com/antioxidant.html> (15 พฤษภาคม 2553).
- จาเร็ฐ นาคทอง. 2545. การรวบรวมและเปรียบเทียบลักษณะทางการเกษตรและรูปพรรณของข้าวเหนียวคำพันธุ์พื้นเมือง. ปัญหาพิเศษ ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 35 หน้า
- เฉลิมพงษ์ แสนจุ่น และ ไชยวัฒน์ ไชยสุต. 2547. “การประเมินฤทธิ์ต้านออกซิเดชันของสารสกัดกระชายคำและน้ำหมักชีวภาพที่สกัดจากกระชายคำ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.irpus.org/project_file/2547_2006-08-23_R10003-47.pdf (15 พฤษภาคม 2553).
- คำเนิน กะลาดี. 2543. การปลูกข้าวเหนียวคำ. รายงานการวิจัยเรื่องพันธุศาสตร์การปรับปรุงพันธุ์และโภชนาศาสตร์เกษตรของข้าวเหนียวคำ. สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 1-2.
- คำเนิน กะลาดี และ ศันสนีย์ จำจด. 2543. ความหลากหลายของลักษณะทางพืชไร่. รายงานการวิจัยเรื่องพันธุศาสตร์การปรับปรุงพันธุ์และโภชนาศาสตร์เกษตรของข้าวเหนียวคำ. สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 12-25.
- คำเนิน กะลาดี. 2554. ข้าวคำ (ข้าวเหนียวคำ) ทรัพยากรข้าวไทยที่ถูกหลง (Purple Glutinous Rice The Neglected Thai Rice Resources). มีงเมืองการพิมพ์. หน้า 89-95.
- ชิดารักษ์ แสงอรุณ และ คำเนิน กะลาดี. 2553. การประเมินลักษณะทางสัณฐานวิทยาของข้าวคำพันธุ์พื้นเมือง. การประชุมวิชาการสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 6. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ธีรพงษ์ บัญญัติโลก. 2538. ผลผลิต องค์ประกอบผลผลิต และปริมาณแร่ธาตุในข้าวบางพันธุ์.
ปัญหาพิเศษ ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 34 หน้า.
- วิไลวรรณ แทนธนี. 2550. การใช้สารต้านอนุมูลอิสระจากข้าวเหนียวคำเพื่อยับยั้งการเกิด
ออกซิเดชัน และเพิ่มสรรคภาพการผลิตถูกสุการหลังหย่านม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 40-45.
- วิไลลักษณ์ พลกกลาง. 2541. สักขะประจำพันธุ์ข้าวพื้นเมืองไทย. ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี.
สถาบันวิจัยข้าว. กรมวิชาการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 472 หน้า.
- สรศักดิ์ เหลี่ยวไชยพันธุ์. 2531. ตำราเภสัชเวท เรื่องพุกศาสตร์ : กลัยโคไซด์ เล่ม 2. คณะเภสัช
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 265 หน้า.
- สุนิสา สุนธินทร์. 2542. สักขะทางเซลล์พันธุศาสตร์และการถ่ายทอดทางพันธุกรรมของสีใน
ข้าวเหนียวคำ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาพืชไร่
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 65 หน้า.
- สุนิสา สุนธินทร์, ดำเนิน กะลัดี และ ฉันทนา สุวรรณชาดา. 2543. สัณฐานวิทยาโครโนซิมของ
ข้าวเหนียวคำ. วารสารเกษตร. 16 (1). หน้า 46-52.
- อนุพงษ์ ศิริเมืองมูล. 2547. ผลของการแปรรูปโดยใช้ความร้อน ต่อคุณสมบัติการต้านอนุมูลอิสระ^{*}
ในน้ำมะเกง. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร คณะอุตสาหกรรม
การเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 30.
- Abdel-Aal, E. S., Young, M. J. and Rabalski, C. I. 2006. **Anthocyanin composition in black,
blue, pink, purple and red cereal grains.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*,
54 : 4696-4704.
- Blando, F., Gerardi, C. and Nicoletti, I. 2004. **Sour cherry (*Prunus cerasus* L.) anthocyanin as
ingredients for functional food.** *Journal of Biomedicine and Biotechnology*, 5: 235-240.
- Brand-Williams, W., Cuvelier, M.E. and Berset, C. 1995. **Use of a free radical method to
evaluate antioxidant activity.** *Lebensm.-Wiss.u.-Technol.* 28 : 25 – 30.
- Burda, S. and Oleszek, W. 2001. **Antioxidant and antiradical activities of flavonoids,** *Journal
of Agricultural and Food Chemistry*, 49 : 2774–2779.
- Cabrita, L., Fossen, T. and Andersen, O. M. 2000. **Cooler and stability of the six common
anthocyanidin-3-glucoside in aqueous solutions.** *Journal of Agricultural and Food
Chemistry*, 48 : 101-107.

- Chang, T.T. 1964. **Present knowledge of rice genetics and cytogenetics.** 1st. ed. IRRI : Los Baños, Manila, Phillipines. 96 pp.
- Chaovanalikit, A. 2004. **Anthocyanins, total phenolics, and antioxidant capacity of bluehoneysuckles.** In Abstracts and A CD articles of The 30th Congress on Science and Technology of Thailand. Bangkok: Impact Exhibition and Convention Center, Muang Thong Thani.
- Chen, P. N., Chu S. C., Chiou, H. L., Chiang, C. L., Yang, S. F. and Hsieh, Y. S. 2005. **Cyanidin 3-glucoside and peonidin 3-glucoside inhibit tumor cell growth and induce apoptosis in vitro and suppress tumor growth in vivo.** *Nutrition and Cancer*, 53 : 232 - 243.
- Cho, M. H., Paik, Y. S., Yoon, H. H. and Hahn, T. R. 1996. **Chemical structure of the major color component from a Korean pigmented rice variety.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry. Biotech*, 39 : 304-308.
- Cheon Chae, J., Jin Lee, D., Kyung Jun, D., Noh Ryu, S. and Chul Shin J. 2000. **Change of anthoyanin pigment cyaniding-3-glucoside, oryzanol content and antioxidant activity as affected by ripening temperature in rice varieties.** Proceeding of the 4th International Crop Science Congress, Brisbane Australia, 26 September-1 October 2004.
- Chung, H. S. and Woo, W. S.. 2001. **A quinolone alkaloid with antioxidant activity from the aleurone layer of anthocyanin-pigmented rice.** *Journal of Natural Product.*, 64 : 1579-1580.
- Dhulappanavar, C. V., 1973. **Linkage studies in rice (*Oryza sativa* L.).** *Euphytica*, 22 : 555-561.
- Dhulappanavar, C. V., Shanta, R. and Sathyavathi, G. P. 1975. **Linkage between a basic gene for anthocyanin pigmentation and complementary gene for purple septum in rice (*Oryza sativa* L.).** *Euphytica*, 24 : 633-638.
- Escribano-Bailon, M. T. Santos-Buelga, C. and Rivas-Gonzalo J. C. 2004. **Anthocyanins in cereals,** *Journal of Chromatography A*, 1054 (1-2) :129–141.
- Folin, O. and Ciocalteu, U. 1927. **On tyrosine and tryptophan determinations protein.** *Journal of biological chemistry*, 73: 627 – 650.

- Fossen, T., Cabrita, L. and Andersen, O. M. 1998. **Colour and stability of purple anthocyanins influenced by pH including the alkaline region.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 63 : 435-440.
- Frank, J., Kamal-Eldin, A. Lundh, T. Maataa, K. Torronen, R. and Vessby, B. 2002. **Effects of dietary anthocyanins on tocopherols and lipids in Rats.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 50 : 7226-7230.
- Goffman, F. D. and Bergman, C. 2003. **Relationship between hydrolytic rancidity, oil concentration and esterase activity in rice bran.** *Cereal chemistry*, 80(6) : 689-692.
- Han, S. T., Ryu, S. N. and Kang, S. S. 2004. **A new 2-arylbenzofuran with antioxidant activity from the black colored rice (*Oryza sativa* L.) bran.** *Chemical & Pharmaceutical Bulletin*, 52(11) : 2365- 1366.
- Hayashi K. and Abe, Y. 1952. **Fundamentals on experimental procedures for the paper-chromatographic survey of naturally occurring anthocyanin.** *Rept. Res. Inst. Natural Resources*, 28: 1-11.
- Helliwell, B. and Gutteridge, J. M. C. 1999 . **Free radical in biology and medicinal 3rd ed.** Oxford University Press, Oxford, UK. pp. 617-783.
- Hiemori, M., Eunmi, K. and Alyson, E. M. 2009. **Influence of cooking on anthocyanin in black rice (*Oryza sativa* L. *japonica* var. SBR).** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 57 : 1908-1914.
- Hou, D. X., Ose, T, Lin, S. Harazoro, K. Imamura, I. Kubo, M. Uto, T. Terahara, N. Yoshimoto, M. and Fuji. M. 2003. **Anthocyanins induce apoptosis in human promyelocytic leukemia cells: structure-activity relationship and mechanisms involved.** *Int. Journal of Oncology*, 23(3) : 705-712.
- Hu, C., Zawistowski, J., Ling, W. H. and Kitts, D. D. 2003. **Black rice (*Oryza sativa* L. *indica*) Pigmented fraction suppresses both reactive oxygen species and nitric oxide in chemical and biological model systems.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 51 : 5271-5277.
- IBPGR-IRRI. Rice Advisory Committee, 1980. **Description for rice (*Oryza sativa* L.).** IRRI. Los Banos, Philippines.

- Kliewer, M. W. 1997. **Influence of temperature, soil, radiation and nitrogen on coloration and composition of ‘Emperor’ grapes.** *American Journal of Enology and Viticulture*, 28 : 96-103.
- Konczak-Islam I., Yoshimoto, M., Hou, D. X., Terahara, N. and Yamakawa, O. 2003. **Potential chemopreventive properties of anthocyanin-rich aqueous extracts from *in vitro* produced tissue of sweet potato (*Ipomoea batatas* L.).** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 51: 5916-5922.
- Kong, J. M., Lian-Sai, C., Ngoh-Khang, G., Tet-Fatt, C. and Brouillard, R. 2003. **Analysis and biological activities of anthocyanins.** *Phytochemistry*, 64 : 923-933.
- Lin, J.-K., Weng, M.-S., 2006. **Flavonoids as nutraceuticals.** In: Grotewold, E. (ed.), *The Science of flavonoids*. Springer, New York. 213-238.
- Ling, W.H., Cheng, Q.X., Ma, J., Wang, T., 2001. **Red and black rice decrease atherosclerotic plaque and increase antioxidant status in rabbits.** *Journal of Nutrition*, 131 : 1421-1426.
- Magness, J. R. 1928. **Observation on color development in apple.** Proc. Am. Sci. 25 : 286-292
- Meyer, A. S., Heinonen, M. and Frankel, E. N. 1998. **Antioxidant interaction of catechin, cyanidin, caffeic acid, quercetin, and ellagic acid on human LDL oxidation.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 46(1/2) : 71-75.
- Miller, N. J., Begon, M. and Ruiz-Larrea, A. 2002. **Flavonoids and other plant phenols in the diet: their significance as antioxidants.** *Journal of Nutritional & Environmental Medicine*, 12 : 39-51.
- Morimitsu, Y., Kubota, K., Tashiro, T., Hashizume E., Kamiya, T., and Osawae, T. 2002. **Inhibitory effect of anthocyanins and colored rice on diabetic cataract formation in the rat lenses.** Int. Congress Series, 1245 : 503-508.
- Moshkowitz, A.H. and Hrazdina, G. 1981. **Vacuolar contents of fruit sub epidermal cell from *Vitis* species.** *Plant Physiology*, 68 : 686-692.
- Molyneux, P. 2004. **The use of the stable free radical diphenylpicrylhydrazyl (DPPH) for estimating antioxidant activity.** *Songklanakarin. Journal Science & Technology*, 26(2) : 211-219

- Nagao, S. and Takahashi, M. 1948. **Genetic studies on rice plant .VI. Experimental studies on genetic of anthocyanin coloration in rice**. *Treatises of Genetics*, 1 : 1-27.
- Oka, H. I. 1990. **Analysis of genes for sigma coloration in rice**. Source: Rice genetics II. International Rice Research Institute, Los Baños, Manila, Philippines. pp. 97-110.
- Oki, T., Masuda, M., Nagai, S., Take'ichi, M., Kobayashi, M., Nishiba, Y., Sugawara, T., Suda, I. and Sato, T. 2005. **Radical-scavenging activity of red and black rice**. In: Rice is life : scientific perspectives for the 21st century. Proceedings of the World Rice Research Conference, 4–7 November 2004, Tokyo and Tsukuba, Japan (Toriyama, K., Heong, K. L. and Hardy, B., eds.). International Rice Research Institute, Los Baños, Philippines; and Japan International Research Center for Agricultural Sciences, Tsukuba, Japan. pp. 256–259.
- Packer, L., Hiramatsu, M. and Yoshikawa, T. 1999. **Antioxidant food supplements in human health** San Diego. Calif. Academic Press. 511 pp.
- Phoka. N., Tragoonrung, S. and Vanavichit, A. 2005. **Anthocyanin intensity in rice grain is regulated by splicing efficiency of dihydroflavonol-4-reductase and is temperature sensitive**. [Online]. Available : <http://dan.Kps.ku.ac.th> (1 November 2010).
- Punyatong, M., Pongpiachan, P., Pongpiachan, P., Karladee D. and Mankhetkorn, S. 2008. **Cytotoxicity of crude proanthocyanidin extract from purple glutinous rice bran (*Oryza sativa* L.) (Kum Doi Saket) compared with cyanidin 3-glucoside on X63 myeloma cancer cell lines**. *Kasetsart Journal of Natural Science*, 42 : 676-681.
- Qureshi A., Samai, S. and Khan, F. 2002. **Effects of stabilized rice bran, its soluble and fiber fractions on blood glucose levels and serum lipid parameters in humans with diabetes mellitus Types I and II**. *Journal of Nutritional Biochemistry*, 13: 175-187.
- Ramiah, K. and Rao, M. B. V. N. 1953. **Rice breeding and genetics**. Sci. Monog. 19, Indian Council Agric. Res. New Delhi, 19 : 360 pp.
- Ramirez-Tortosa, C., Andersen, O. M., Gardner, P. T., Morrice, P. C., Wood, S.G., Duthie, S.J., Collins, A. R. and Duthie, G. G. 2001. **Anthocyanin-rich extract decreases indices of lipid peroxidation and DNA damage in vitamin E-depleted rats**. *Free Radical Biology & Medicine*, 31: 1033-1037.

- Reddy, V. S., Goud, K. V., Sharma, R. and Reddy, R. A. 1994. **Ultraviolet-B-responsive anthocyanin production in rice cultivar is associated with a specific phase of phenylalanine ammonia lyase biosynthesis.** *Plant physiology*, 105 : 1059-1066.
- Riberau-Gayon, P. 1982. **The anthocyanin of grapes and wines. In anthocyanin as food colors (P. Markakis, Ed.)**. Academic Press, New York. p. 209-244.
- Rice-Evans, C. A., Miller, N.J. and Paganga, G. 1996. **Structure—antioxidant activity relationships of flavonoids and phenolic acids.** *Radical Biology & Medicine*, 20 : 933–956.
- Ryu, S.N., Park, S.Z. and Ho, C.T. 1998. **High performance liquid chromatographic determination of anthocyanin pigments in some variety of black rice.** *Journal of Food and Drug Analysis*. 6(4): 729-736.
- Sarma, A. D. and Sharma, R. 1999. **Purification and characterization of UV-B induced phenylalanine ammonia-lyase from rice seedlings.** *Phytochemistry*, 50 : 729-737.
- Saure, M. C. 1990. **External control of anthocyanin formation in apple.** *Scientia Hortic*, 42 : 181-218.
- Siegelman, H. W. and Hendricks. S. B. 1957. **Photocontrol of anthocyanin formation in turnip and red cabbage seedlings.** *Plant Physiol*. 32(5):393–398.
- Stintzing F. C., Schieber, A. and Carle, R. 2002. **Betacyanins in fruits from red-purple pitaya, *Hylocereus polyrhizus* (Weber) Britton and Rose.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 77 : 101-106.
- Tsuda, T., Shigu, K., Ohhim, K., Kuwakishi, S. and Osuwu, T. 1996. **Inhibition of lipid peroxidation and the active oxygen radical scavenging effect of anthocyanin pigments isolated from *Phaseoks vulgaris* L.** *Biochem. Pharmacol*, 52 : 1033-1039.
- Viljanen, K., Kivistö, R. and Heinonen, M. 2004. **Protein-lipid interactions during liposome oxidation with added anthocyanin and other phenolic compounds assays.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 52 : 1104-1111.
- Wang, H., Cao, G. H. and Prior, R. L. 1997. **Oxygen radical absorbing capacity of anthocyanin.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 2 : 304-309.

- Wang, Q., Han, P., Zhang, M., Xia, M., Zhu, H., Ma, J., Mengjun, H., Zhihong, T. and Wenhua L. 2007. **Supplementation of black rice pigment fraction improves antioxidant and anti-inflammatory status in patients with coronary heart disease.** *Asia Pac. American Journal of Clinical Nutrition*, 16 : 295-301.
- Wrolstad, R. E. 2001. **The possible health benefits of anthocyanin pigments and polyphenolics** [On-line]. Available <http://lpi.oregonstate.edu/ss01/anthocyanin.html> (1 November 2010).
- Xia, M., Ling, W. H., Ma, J., Kitts, D. D. and Zawistowski, J. 2003. **Supplementation of diets with the black rice pigment fraction attenuates atherosclerotic plaque formation in apolipoprotein E deficient mice.** *Journal of Nutrition*, 133 : 744-751.
- Yu, L. and Zhou, K. 2004. **Antioxidant properties of bran extracts from platte wheat grown at different location.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 90 : 311-316.
- Yoshida, S. 1981. **Fundamentals of rice crop science.** International Rice Research Institute, Manila, Los Banos, Philippines. 269pp.
- Yoshinaga, M., Yamakawa, O. and Nakatani, M. 1999. **Genotypic diversity of anthocyanin content and composition in purple-fleshed sweet potato (*Ipomoea batatas* (L.) Lam).** *Breeding Science*, 49 : 43-48.
- Yuan, Y. V. and Walsh, N. A. 2006, **Antioxidant and antiproliferative activities of extracts from a variety of edible seaweeds,** *Food and Chemical Toxicology*, 44 : 1144-1150.
- Zhang, M. W., Peng, Z. M., and Xu, Y. Q. 1995. **Genetic effect analysis on pigment content in pericarp of black rice grain.** *Chinese Journal of Rice Science*, 9(3) : 149-155.
- Zhang M. W., Guo, B. J., Zhang, R. F., Chi, J. W., Wei, Z. C., Xu, Z. H., Zhang, Y. and Tang, X. J. 2006. **Separation, purification and identification of antioxidant compositions in black rice.** *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 5(6) : 431-440